بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު

ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތް ނިންމުން

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2021/HC-A/97
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް: ކްރިސްޓީނާ ކާރުއާޒީ/ އެނާއި ޒަކަރިޔާ، އިޓަލީ
- އިސްތިއުނާފާ ދެކޮޅު ފަރާތް: އިބްރާހީމް ޝާހިދު/ [illegible]، [illegible]
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ވަގުތީ އަމުރު [illegible].

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:

ފަނޑިޔާރު އަބްދުއްރަޢޫފު އިބްރާހީމް
ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް
ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން ޝަހީދު

- ނިމުނު ތާރީޚު: 04 ޛުލްޤަޢިދާ 1442
  14 ޖޫން 2021

- ރަޖިސްޓްރީ ކުރެވުނު ތާރީޚް: 10 ޝަޢުބާން 1442 / 23 މާރިޗު 2021

- އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ޤަޟިއްޔާ
- ނަންބަރު: J1C/VN/2021/01
- ނިންމި ކޯޓު: ފެލިދެއަތޮޅު ފުލިދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓު
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ވަގުތީ އަމުރު [illegible] ނިންމިގޮތް
- ހުށަހެޅި ތާރީޚް: 27 ޑިސެންބަރު 2020 * ނިމުނު ތާރީޚް: 26 ޖަނަވަރީ 2021

- [illegible]

މައްސަލައިގެ ޚުލާޞާ:

1. [illegible] J1C/VN/2021/01 "[illegible]" [illegible][1] [illegible]

[illegible]

2. [illegible] 23 [illegible] 2018 [illegible] 09/J1C/2019 [illegible]

3. [illegible]

---

[1] [illegible]

ނުދިނުމަށް ދައުލަތުގެ ކަމާބެހޭ އެންމެހައި މުއައްސަސާތަކަށް އަންގާފައި ވެއެވެ. އަދި ކްރިސްޓީނާ ކޫއެންޓޯ ވ.ފުލިދޫއިން ނަގާފައިވާ އިމާރާތް އެހެންފަރާތަކަށް ނުދިނުމަށް، އެފަރާތުގެ މަސައްކަތް އަމުރެއް ނެރެންޖެހޭފަދަ ސަބަބެއް އޮތްކަމަށް ނުފެންނާތީ، ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން[2] އެދިފައިވާ ގޮތަށް އެއިމާރާތް އެހެންފަރާތަކަށް ނުދިނުމަށް ކްރިސްޓީނާ ކޫއެންޓޯގެ މަސައްކަތް އަމުރު ކުރާން ބަދަލު ނެރުއްވާފައިވެ ކަނޑައަޅައި އޯޑަރގެ ނަންބަރު J1C/VN/2020/01 ވަގުތީ އަމުރު ނެރުއްވައިފައެވެ.

4. އެ އަމުރު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ކްރިސްޓީނާ ކޫއެންޓޯގެ ފަރާތުން އިސްތިއުނާފުކުރުމުން މިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2021/HC-A/20 މައްސަލައިގައި ބަލައި އެއަމުރުގައި ހިންގާފައިވާ ބަދަލު ގެންނަންޖެހޭ ކަމެއް ނެތްކަމަށް އެމައްސަލަ ބެލި މިކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުންގެ އަޣްލަބިއްޔަތުން ކަނޑައަޅައިފައެވެ.

ވަގުތީ އަމުރު ރިވިއުކޮށްދިނުމަށް އެދި ހުށަހެޅި ސަބަބުތައް:

5. އިސްވެ ދެންނެވުނު ވަގުތީ އަމުރު ރިވިއުކޮށްދިނުމަށް ކުރިސްޓީނާ ކޫއެންޓޯގެ ފަރާތުން 27 ޑިސެންބަރު 2020 ގައި ހުށަހެޅިއެވެ. އެއަމުރު ރިވިއުކޮށްދިނުމަށް އެދިވަޑައިގަތީ އަންނަނިވި ސަބަބުތަކާ ފާހަގަ ކުރައްވައެވެ.

5.1 ނަންބަރުގެ ވަނަ 4 ވަނަ މާއްދާގެ 295 ގެ 6 ގަވާއިދު ހުރިހާއިވާ ގޮތުން ކުރާމާއްދާ ސަރިޔަތު (ހ) އާއި މިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2014/HC-A/132 މައްސަލައާއި ނަންބަރު 2014/HC-A/166 މައްސަލައިގައި ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ އުސޫލުތަކާއި ހައިކޯޓުގެ ފުލްބެންޗު ހިފަހައްޓައިދިނުމުގެ ސަބަބުން އަންނާނެ ވިޔަފާރި ގެއްލުންތަކުގެ މައްޗަށް ރިޢާޔަތްކޮށް

---

[2] [illegible]

އެއަމުރުގައި ކްރިސްޓީނާ ކޮރެއްޓޯގެ ޕާސްޕޯޓު ހިފެހެއްޓުމަށް ނިންމާފައިވާ ނިންމުން
އިސްލާހްކޮށް ދިނުން،

5.2 ކްރިސްޓީނާ ކޮރެއްޓޯއަށް ނަފްސާނީ ބަލީގެ [illegible] ދެއްކުމަށް [illegible] [illegible]
އޭނާގެ ބަލީގެ ޙާލަތު އިތުރަށް ގޯސްވެފާނެކަމަށް، ކްރިސްޓީނާ ކޮރެއްޓޯ [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]،

5.3 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދެ
[illegible]150،000.00 އާއި 200،000.00ރ (ދުއިލައްކަ ރުފިޔާ) އާ ދެމެދުގެ އަދަދެއް
[illegible] [illegible].

ވަގުތީ އަމުރު ރިވިއުކޮށް ނިންމުން:

6. ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 09/J1C/2019 ގެ [illegible] [illegible] އޯޑަރުގެ ނަންބަރު
J1C/VN/2020/01 ވަގުތީ އަމުރު ރިވިއުކުރަންޖެހޭފަދަ ސަބަބެއް އޮތްކަމަށް ނުފެނުނީ
ކްރިސްޓީނާ ކޮރެއްޓޯގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވަގުތީ އަމުރު [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible].

7. ވަގުތީ އަމުރު ރިވިއުކޮށް [illegible] [illegible] [illegible]، ކްރިސްޓީނާ ކޮރެއްޓޯއަށް [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 2018 ވަނަ އަހަރުން ފެށިގެން
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

އޭރު އެޖެންސީ އިމިގްރޭޝަނުން އޮފީހާއި އަދި ފަރާތާއި ކްރިސްޓީނާ ކަރުއެޖްއާ ދެމެދު އިމިގްރޭޝަނުން މުއާމަލާތް ކުރާނީ އާންމަކީ ދިވެހިބަހާއި އިމިގްރޭޝަނުން މުއާސަލާތު ކުރަން ނޭނގޭ ޖިހަތް ކަމުގައި ބެލެވެން ނެތުމެވެ؛

8. ސެކިއުރިޓީ ޑިޕޮޒިޓްގެ ގޮތުގައި ބެހެއްޓުމަށް ހުށަހަޅާފައިވާ އަދަދަކީ މަސައްކަތުގެ އަގުގެ ތެރެއިން ބާކީ ނުހުރެއް އަތުން އަދަދަށް ދުން ކުރޭ އަދަދަށް ކަމަށްވުން؛

9. މިއީ، އިސްލާމް ބެލުމަށް ދަޢުވާ އަޑުއަހާ ނިންމި ނިންމުމާ ދުވަހު ހިނގައިގެން އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ކްރިސްޓީނާ ކަރުއެޖްގެ ވަކީލުން ހުށަހަޅާފައިވާ ހުކުމާއި ޚިލާފު ކަމެވެ.

އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހުށަހެޅި ނުކުތާ:

10. ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު J1C/VN/2021/01 ދަޢުވާ އަޑުއަހާ ނިންމިގޮތް އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ކްރިސްޓީނާ ކަރުއެޖްގެ ވަކީލުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކަކީ:-

10.1 ދަޢުވާ ހުށަހަޅާފައިވާ ގޮތުގައި މި ބާވަތުގެ އަދަދެއް ނުދެއްކުމުގައި ފުރަތަމަ ފިޔަވަޅަކީ ސަމާލުކަމަށް "ފުރުސަތުދިނުން އަދުން" ގެ ސަމާލުކަމަށް ފުރަތަމަ ފޮނުވާ ބާވަތުގައި އަދި މިފަދަ ދަޢުވާ އަޑުއަހާފަ ގެނެސް ދިނުމަށް ހިމެނޭތީ ނިޔާވަތުގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ ޤަވާޢިދުތަކުގައި، ސަރުކާރު ކުރުމަށް ގެނެސް ހުށަހަޅާ ގަވާއިދު (06) ގެ 295 ވަނަ މާއްދާގައި ބުނެފައި ވާތީ ހުކުމް ދަޢުވާ ފަހުން ދިނުމުގައި ބަލައިގަތުން ކަމަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ކަންތައްތަކަށް ރިއާއަތްކުރެވިފައި ނުވުމެވެ؛

10.2 ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން ނިންމާފައިވާ މުޙައްމަދު އަސްލަމް ވ. ބިއޯން ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް (ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު 2014/HC-A/132) މައްސަލައިގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ކަންތައްތަކާ ޝަރީޢަތް ކުރުމާބެހޭ ގޮތުން ހުށަހަޅާ ގަވާއިދު (06) ގެ 295 ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ، ވަކި ގޮތަކަށް އަދަދު ކުރުމުގެ އަސްލުން ހުށަހެޅިފައިވާ، ގެއްލުން ކުރެވުނު ގޮތް ގޮތުން ކަނޑައަޅާފައިވާ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފު ގޮތަކަށް މައްސަލަ ނިންމާފައިވާކަން.

11. އިސްވެ ބުނެވުނު ދެ ނުކުތާ ހުށަހެޅުމަށްފަހު، ފުލިދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު J1C/VN/2021/01 ވަގުތީ އަމުރު ބާޠިލުކޮށް ނިންމުމުގެ ޙައްޤުތަކާ ކަމުގައި ކަނޑައަޅައި ދިނުމާއި ކޮމިޝަން ކުރުއްޖަގެ ޓީމްގެ ހިފެހެއްޓުމަށް ނަގާފައިވާ ވަގުތީ އަމުރު ބާޠިލުކޮށް ދިނުމަށް ކޮމިޝަން ކުރުއްޖަގެ ފަރާތުން އެދިފައިވެއެވެ.

12. މި މައްސަލައިގައި އިސްތިއުނާފު ސާބިތުވާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ކޮމިޝަން ކުރުއްޖަ ތާއީދުން ބެލުމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީ ނަމަ ޢަދާލަތު ޤާއިމު އަދުލުގެ ފުރުޞަތު ނުދެވޭ އުސޫލުން އަދާކުރުމަށް، އިސްތިއުނާފު ސާބިތު ޤާނޫނީ ގޮތުގައި މައްސަލައިގެ ޝަރީޢަތުން ހިންގުމުގެ އިޖުރާއާތު އެދިފައިވާ ގޮތަށް އަދާކުރުމަށް، ޤާނޫނީ ބަދަލު ފަހިވާ ގޮތަކަށް ހުކުމް ނިންމުން ކަމަށް ފުރިހަމަ ކޮމިޝަން ކުރުއްޖަގެ ފަރާތުން ނަގާފައިވާ އަމުރު ބާޠިލު ނިންމުމުގެ ބާރު ހިމެނޭ ގޮތަށް ހުށަހަޅާ ކަމަށް ކަނޑައަޅައި ދިނުމެވެ.

ފާހަގަ ކުރެވުނު ކަންތައްތައް:

13. ފުލިދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 09/J1C/2019 ޤަޟިއްޔާގައި ނިންމާފައިވާ ޙުކުމުގެ ނަންބަރު J1C/VN/2020/01 ވަގުތީ އަމުރު އިސްތިއުނާފުކުރުމުން ކޮމިޝަން ކުރުއްޖަގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާ

މައްސަލަ ޖިނާޢީގެ ނަންބަރު 2021/HC-A/20 ޤަޟިއްޔާގައި ބަލައި އެއަމުރަށް ބަދަލު ގެންނަންޖެހޭ ތަނެއް ނެތްކަމަށް އެމައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ އަޣުލަބިއްޔަތުން ނިންމާފައިވާތީއެވެ.

14. އިސްވެ ބުނެވިދިޔަ [illegible] އަމުރު އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް [illegible] [illegible] ފަރާތުން ހުށަހެޅި ނުކުތާތަކަކީ، އެއަމުރު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] ބުނެވުނު ޖިނާޢީގެ ޤަޟިއްޔާގައި [illegible] ([illegible] [illegible] [illegible]) ގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] ޤަޟިއްޔާގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

15. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (06) ގެ 295 ވަނަ މާއްދާގެ 4 ވަނަ ނަންބަރުގައި، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]:-

15.1 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

15.2 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

15.3 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

15.4 މައްސަލައިގައި ހުކުމް ކުރެއްވުމުން، އިސްތިއުނާފު މަޝްވަރާ ހުސްވުމުގެ ހިނގައިދާން ކަމުން ޤަޟިއްޔާ ކުރުވާ ސަބަބުތަކެއް ހުށަހެޅިފައިވާ ކަމަށް ހުށަހަޅުއްވާފައެވެ.

15.5 މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ އިއުލާން ފާސްކުރެވުނު ޤާނޫނީ ބުނެދިން ކަމަށް ޤަޟިއްޔާ ކުރުވާ ގޮތަކަށް ހުށަހަޅުއްވާފައެވެ.

16. ވަޒީރު އަމުރު ނެރުއްވުމުގެ ކުރިން ވަޒީރު އަމުރު ނެރުއްވިކަމަށް ވަޒީރު އަމުރަށް އެއީ ޤާނޫނާ ޚިލާފުން ގޮތުގައި ވަޒީރު އަމުރު ނެރުއްވިކަމަށް ވަޒީރު އަމުރު ޢަމަލުކުރަމުންދާ ޚިލާފުން ގޮތުން އަމަލުކުރަން ޖެހޭ ކަމަށް، މިގޮތުން ވަޒީރު އަމުރު ނެރުއްވިކަމަށް އަދި ނެރުއްވިކަމަށް، އެއީ ޤާނޫނާ ޚިލާފުކަމަށް **ޤާނޫނު ގޮތުގައި ސާބިތުކުރުން ދިމާވާ ކުރުނުގެން ކަމަށް ޤަރާރުގައި ޤަރާރު ކުރެއްވި ޤަޟިއްޔާ ޤަރާރު ހުކުމް ދ. ވިލިނގިލި ވިސްނުމަށް ޤަރާރު**[3] ގެ ސަބަބުގައި ބަޔާންކޮށްފައި ވެއެވެ.

ތަޢުބީރުކުރުމުގެ މިނިވަންކަން:

17. އެއްބަސްވުން އަސާސީ ތަޢުބީރުކުރުމަކީ އިންސާނީ ޙައްޤުތަކާބެހޭ ޤާނޫނުތަކާއި ބައިނަލްއަޤްވާމީ ޢަހުދުނާމާތަކުގެ ދަށުން އިންސާނުންނަށް ލިބިދޭ އަސާސީ މިނިވަންކަމެއް ކަމަށްވެ. ޢަހުދުނާމާ އަދި ޤާނޫނުއަސާސީގެ ދަށުން ތަޢުބީރުކުރުމުގެ މިނިވަންކަން ލިބިދެވިފައިވާ އިސްލާމީ ދީނާ ޚިލާފު ނުވާ ގޮތުގެ ތެރޭގައި ކަމަށްވާތީ، ތަޢުބީރުކުރުމުގެ މިނިވަންކަން ހިފެހެއްޓުން ހަމައަށް ބަދަލުކުރެވޭ ގޮތެއް ނޫނެވެ، އެގޮތުން ދަޢުލަތުގެ ސަލާމަތާއި ޢާންމު ނިޒާމާއި، ޢާންމު އަޚްލާޤާއި ސިއްޙަތާއި، އަދި އެހެން މީހުންގެ ކީރިތިކަމާއި، ރައްކާތެރިކަން ހިމާޔަތްކުރުމަށް، ސިޔާސީ ގޮތުން ޙަމަޖެހުމާއި އެކުވެރިކަމުގެ މިނިވަންކަމާ ޚިލާފުވާ

---

[3] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2018/HC-A/305 ޤަޟިއްޔާ

[illegible] [illegible] [illegible] ގޮތުގެމަތިން އަދި [illegible] މުޖުތަމަޢު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެނގެއެވެ.[4]

18. ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިމިގްރޭޝަން ޤާނޫނު (ޤާނޫނު ނަންބަރު 1/2007)[5] ގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ) އަށް ބަލާއިރު،

(ހ) ސަފަރީ [illegible] [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބާރު ޤާނޫނުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދިވެހިރާއްޖެއަށް، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހިމެނެއެވެ.

(ށ) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދިވެހިރާއްޖެއިން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].[6]

އެޤާނޫނުގެ 7 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ،

"ބިދޭސީއަކަށް ރާއްޖެއިން ފުރުން،މިޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި [illegible] ކަނޑައަޅާފައި ހިނދަކު، [illegible] ގޮތުގެމަތިން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]."

ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރި ބިދޭސީއަކަށް ރާއްޖެއިން ބޭރަށް ފުރައިގެން ދެވޭނީ ރާއްޖެއިން ފުރުމުގެ ހުއްދަ ދިނުމުންކަން އިސްވެ ދެންނެވުނު އިމިގްރޭޝަން ޤާނޫނުގެ 7 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އިން އެނގެއެވެ،

---

[4] [illegible] [illegible] 4 ގެ 2.3 އާއި އައި.ސީ.ސީ.ޕީ.އާރުގެ 12 ވަނަ މާއްދާގެ 3 ވަނަ ނަންބަރު

[5] އެޤާނޫނަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނު (ޤާނޫނު ނަންބަރު 27/2014)

[6] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. (5 ވަނަ މާއްދާގެ ( ) ގައި

ކޯޓުން ބަލަމުންދާ މައްސަލައެއްގެ ދައުވާލިބޭފަރާތް ފިޔަވައިގެން ހިނގައިދާނެ އުކުޅެއްނޫނެ ސަބަބުތަކާއި އެއްގޮތަށް، ކޯޓުން ކުރާ އަމުރުތަކުގެ ދަށުން ޕާސްޕޯޓު ހިފެހެއްޓުމާދާނެވެ.

19. ކޯޓުގައި މައްސަލައެއް ހިނގަމުންދަނިކޮށް އެމައްސަލައިގައި ދައުވާލިބޭ ފަރާތުން ފުރައިގެން ގޮސްފިނަމަ އިންސާފު ޤާއިމުކުރުމަށް ހުރަސްއެޅިދާނެ ކަމަށް ފާހަގަ ކުރެވޭތީވެ، އެފަދަ ފުރައިގެން ދިޔުން މަނާ ކުރުވިގެން ކަމާއި މިފަދަ މައްސަލަތަކުގައި ފުރައިގެން ދިޔުން މަނާކުރާ އަމުރު ނެރުމުގެ ބާރު ކޯޓަށް ލިބިގެންވާ ކަމާއި، އެގޮތުން ކޯޓުން އަމުރު ނެރުމުގައި، ބަލަންވީ ސަބަބެއްގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ހުރަސްއެޅުމާ ދައުވާއާއި މައްސަލަ ހިނގަމުންދާ އެމައްސަލަ ކާކުކަމުގެ ޤާނޫނީ ބާރު، މައްސަލަ ހިނގަމުންދާ ކޯޓަށް ލިބިގެންވާ ކަމެވެ. ކޯޓުން މައްސަލަ ނިމިގެން ދިޔުމަށް ފަހު މިފަދަ ކޯޓުގެ އަމުރު ނެރުނު ފަރާތުން ދައުވާލިބޭ ފަރާތުން ފުރައިގެން ދިޔުމާ ގުޅޭ ސަބަބު ފާހަގަ ކުރެވޭތީވެ، ފުރައިގެން ދިޔުން މަނާކުރާ އަމުރު ނެރުމުގެ މައްސަލައިގެ ސަބަބު ކަނޑައަޅާނެއެވެ.

20. މި މައްސަލައިގައި ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ދޫކުރެވުނު ބޭރަށް ފުރައިގެން ދިޔުން މަނާ ކުރުމުގެ އަމުރާއި އިސްތިރާ ޤާނޫނު ނަމްބަރު 12/2016 ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ އަމުރު ނެރުމާ ބެހޭ ގޮތުން ބާރު ދެވިފައިވާ އިސްތިސްނާ ކޯޓުގެ ބާރުތަކާ ގުޅޭ ބާބުގެ އިސްތިސްނާ ފަދަ ސަބަބުތަކުން ކަނޑައަޅާ ބޭނުމަށް ފުރައިގެން ދިޔުމުގެ ކޯޓުގެ ކަނޑައަޅާ މައްސަލައިގައި އެކޯޓުން ދޫކުރި ފަރާތެއް ކުރިޔަށް ހިނގައިދާނެ ކަމަށް ފާހަގަކޮށް ބޭނުންވާ ފަރާތުގެ ކުރިމަތިން ކަމެއް ކަމަށް ފާހަގަކުރެވޭ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ދޫކުރެއްވި އިޖުރާއަތުގެ ތަރުތީބު ތަރުތީބު ހުރުމާއި ދައުވާލިބޭ ފަރާތުން ފުރައިގެން ދިޔުން ކޯޓުން ތަރުތީބު ކުރާ ކަމަށް ކަމެއް ބަޔާނެއް ކުރުމުގެ، މި މައްސަލައިގެ ބަޔާން ހިނގަމުންދާ ފުރައިގެން ދިޔުން ކަމަށް ބުނެ ހުރި ނުހުރި ކަމެއް، އެހެން ދަޢުވާގެ ބަޔާނާއި މައްސަލަތަކުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ނިޔާ ގޮތުން ދިޔަ ހިނގުމުގެ މައްސަލައިގައި އަމަލުކުރަންޖެހޭ ފަރާތުގެ ކުރިއަށް ދާނެ ކަމަށް ގޮތުގައި ނިންމައި އެކޯޓުން ނިމިގެން ފުރަތަމަ އޮތް ނިންމާ ކުރުމަށް އެނގެއެވެ.

ވަގުތީ އަމުރު ރިވިއު ކުރުން:

21. ކޯޓުގައި ހިނގަމުންދާ މައްސަލައެއްގައި ވަގުތީ އަމުރެއް ނެރުމަށް ހިފެހެއްޓުމަށް އަޅައިދިނުމަށް އެދޭ ދިނު އެއް ޝަރުޢީ ކޯޓުތަކުން އެކަން ޝަރީޢަތަކަށް ބަދަލުވެއްޖެނަމަ ކޯޓުން ނިންމާފައިވާ މުއްދަތުގައި ނިންމާފައިނުވާ ކަމަށް އޮތް ކޯޓުގައި އެދިފައިވާނަމަ. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2014/HC-A/132 ގަޟިއްޔާ (މުޙައްމަދު އަސްލަމް ވ. ޕޮލިސް ޑިޕާޓްމަންޓް ދިވެހިރާއްޖެ) ގައި މިކަމަށް އިސްތިޤްރާރުކުރެވިފައިވަނީ،

"ޝަރުޢީ ކޯޓަކުން ދޫކުރާ މައްސަލައާ ގުޅިގެން ކޯޓުން ނަމަ، އިސްތިއުނާފަށް ދޫކުރެވިދާނެކަމަށް ނިންމުމަށްފަހު ނިންމުމަކީ އެ މައްސަލައެއް ހިނގަމުންދާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި އެކަމަށް ނިންމުމެއްގެ ސަބަބުން ގެއްލުމެއް ލިބިގެންދާނަމަ ފުރުޞަތު އަދަދަށް އެދުން އިން ހުރި ކުރިމަތިވެފައިވާ އެފަދަ ބާރު ވާނީ ދުރުވިޔަފާރިކުރެވޭ ވަގުތުކޮޅުގައި އަނބުރާ ދޭން ލިބިދޭނެ މައްސަލަ ނިމުމުގެ ކުރިން ބޭނުންވާ ކަމެއް ވެފައިވާނަމަ..."

ވަގުތީ އަމުރެއް ދޭން ކުރަނިވި ފަދަ ނިންމުމެއް ކަމުގައި... މުޙައްމަދު އަސްލަމްގެ ފަރާތުން އެދިފައިވާ ވަރަށް ފަރުވާ އަމުރެއް ނެރުނީ ނިންމާފައިވާ އިޖުރާއަތުގެ ވަގުތު ދިނުމާއެކު ވަގުތީ އަމުރެއް ނެރެދިނުމަށް ކުރި މުއްދަތުގައި ފަރުވާ ކަމަށް ބުނެ ކޮށްދިނުމަށް ފެނުން އަށް ބޭނުމެއް ދިނުމުގެ ވަގުތީ އަމުރުގައި ދިނުމުގެ ކަނޑައަޅާފައި ސާފުކޮށް ބުނެ ނުވަތަ ހުއްޓުން ކޯޓުގައި އޮތުމާ ފެންނަ އަމުރެއް ދިނުމުގެ ސުލްޠާނު ވަގުތީ ނުވަތަ ދިރާސާކުރެވޭ އިޖުރާއަތު. ދިނުމަށް ބަލައިގަނެވޭނެ ކަމުގެ ނިންމުމަށް ވުމާއެކު. " މިފަދައިންނެވެ.

22. މި މައްސަލައިގައި ކްރިސްޓީނާ ކޯޕޮރޭޝަން ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް ބައިވެރިވުމުން ޝެއާރ ހޯލްޑަރުންގެ ބައްދަލުވުމެއް އެޖީއެމް ބޭއްވުމަށް ކުރިއަށް ގެންދިޔުމަށް ނިންމާފައިވާ ކަންތައްތަކުގެ ކަރުދާސް އެހެނިހެން ކަރުދާސް ފޮނުވުމަށް ހުށަހެޅުއްވުމަށް އެދިފައި ބައިވެރިވުމަށް ހުއްދަ ދޫކޮށް ފޮނުވާފައިވާ އެޖެންޑާ ހުށަހެޅުމުން ވަގުތީ އަމުރު ކަނޑައެޅުމާ ގުޅޭގޮތުން ކޯޕަރޭޓް ކުރިއަށްދާ ވަގުތު ދޫކުރުމުގެ ޝެއާރ ހޯލްޑަރުން ބައްދަލުކުރެވިފައެވެ. ކޯޕަރޭޓް ޝެއާރ ހޯލްޑަރުންގެ ބައްދަލުވުމުގެ ނިޔަތުގައި "ޓީމް ސަރވޭ ރިޕޯޓު" އިން 06 ޖަނަވަރީ 2021 ގައި ކޯޕަރޭޓް ޝެއާރ ހޯލްޑަރުންނަށް ދިނުމަށް ޢިލާން ކުރުމަށް ކޯޓަށް ހުށަހަޅާފައި ވެއެވެ. އެހެންކަމުން

ބަލާއިރު، ކްރިސްޓީނާ [illegible] އެކިއުޓް ޑިޕްރެސިވް އެޕިސޯޑް (acute depressive episode) ޖެހިފައިވާ މީހެއް ކަމާއި، އޭނާގެ ހާލަތާގުޅޭ ފުރިހަމަ ޓެސްޓެއް ހަދައި ފަރުވާ ވީއެންމެ އަވަހަކަށް ފަށަންޖެހޭ ކަމާއި، އޭނާއާ މިޑިކޭޝަން މުޢާމަލާތް ކުރުމުގައި އުނދަގޫތަކެއް ހުރުމާއެކު ރާއްޖޭގައި އިތުރު ޓެސްޓް ހަދައި އޭނާގެ ހާލަތު ދެނެގަތުމަށް ދަތިކަމެއް ހުރި ކަމާއި، [illegible] އޭނާގެ އާއިލާގެ އެހީތެރިކަން ލިބިގެން އަދި [illegible] [illegible] 03 (ތިނެއް) މަސްދުވަހު ފަރުވާ ([illegible]) [illegible] ކަމާއި، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވެއެވެ. މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވެއެވެ. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

23. [illegible] ވެއެވެ. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (6) ގެ 295 [illegible]،[illegible] [illegible] [illegible][7] [illegible] [illegible] ވެއެވެ. މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

---

[7] 2015/HC-A/67-

[illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބަލައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ގޮތަށް ވަގުތީ އަމުރުގައި ނިންމާފައިވާ ނިންމުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިންތިޒާމުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނިންމާފައިވާ ނިންމުމެއް ކަމަށް ނުފެނެއެވެ.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]:

24. ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސް ކޯޓުގެ ނަންބަރު J1C/VN/2020/01 ވަގުތީ އަމުރުން، އެކޯޓުގެ ނަންބަރު 09/J1C/2019 ޤަޟިއްޔާގައި ވަކި ގޮތަކަށް ހުކުމް ކުރަންދެން ނުވަތަ ކޯޓުން ވަކި ގޮތަކަށް އަންގަންދެން ދިވެހިރާއްޖެއިން ފުރައިގެން [illegible] [illegible] [illegible] އަށް އެންގި އެންގުމާއި އަދި އެ ޤަޟިއްޔާގައި ވަކި ގޮތަކަށް ހުކުމް ކުރަންދެން ނުވަތަ ކޯޓުން ވަކި ގޮތަކަށް އަންގަންދެން [illegible] [illegible] ދިވެހިރާއްޖެއިން ފުރައިގެން ދިއުމުގެ ހުއްދަ ދައުލަތުގެ ކަމާބެހޭ އެއްވެސް މުއައްސަސާތަކުން [illegible] ދައުލަތުގެ [illegible] އެންމެހައި [illegible] އަންގާ [illegible] އެންގުން [illegible] [illegible] [illegible] ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2021/HC-A/20 ޤަޟިއްޔާގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

25. [illegible] [illegible] ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސް ކޯޓުގެ ނަންބަރު J1C/VN/2020/01 ވަގުތީ އަމުރު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަސްލު [illegible] ފުރުޞަތު [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަމުރު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަމުރު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ރިވިއު ކޮށްފައި ނުވާކަން އެނގެނީ، އަދަދުން ރިވިއުކުރަން ކުރިއަށްގެން ކަނޑައެޅި ދެ ޓާސްކްފޯސް ހިފަހައްޓާފައިވާ ހިފަހައްޓަން ބާރުގެ ކުރަން ޖަވާބުދާރީވާން ކުރެން ބަޔާން ކުރި ޖުޑިޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނާ ވަކި ސަބަބުތަކެއް ގެންނަ އަމުރެއް ރިވިއުކުރުމުގެ ބާރު ލިބިގެންވާ ބާރެއް.

26-ދެންފަހެ، ފުރުޞަތު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު J1C/VN/2020/01 ވަޒީފާ އިޢުލާނު ނަގާފައިވާ ކަނޑައެޅިފައިވާ ތަޢުލީމީ ފެންވަރާއި ތަޖުރިބާ އެޕްލިކޭޝަން ބަލައިގަތުމަށް ކުރިމަތިލި ފަރާތް ދެކޭގޮތް ކުރުމުގެ މަރުޙަލާގައި މީހުން ނިންމުމަށް ގަބޫލު ކުރާނެ މުޢާމަލާތް ނުކުރެވޭގޮތަށް މަރުޙަލާ ލޯމަސްއޫލިއްޔަތު ގުޅިގެން ބަދަލުކުރަން ބަޔާންކުރުމުގައި ބަލައިގަނެވެން ކަމަކަށްވީމާ، މިއީ ޖިނާއީ ކަމެއް ތަފާސްކުރާ ކަމަށް ފާހަގަކުރުމަކީ އުސޫލު އުސޫލުން ކަމަށް ކަމަށް ހަމައެއް ނުނިންމާކަން އެނގޭތީއެވެ.

ޙުކުމް:

ދެންފަހެ، އިސްވެދިޔަ ބަޔާންތަކުގައިވާ ކަންކަން އެގޮތުން ހުރުމުން، ފުރުޞަތު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު J1C/VN/2020/01 ވަޒީފާ އިޢުލާނު 09/J1C/2019 ޖުޑީޝަލް ސާރކިއުލަރ އާއި ޚިލާފުވާތީ، ނަންބަރު J1C/VN/2021/01 "ވަޒީފާ އިޢުލާނު ރިވިއުކުރަން ނިންމުމުގެ ނިންމުން" ރިވިއުކުރުމަށް އިޢުލާނުކުރިކަމާ ގުޅޭ ކަރަނުވުމަށް އެދި ފައިލު ކުރެވުނު މި މައްސަލަ ހައިކޯޓުން ބަލާނަމަ ފޮނުވި ފައިލު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކުރިމަތިލާ ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ގާނޫނީ ޢަމަލުކުރައްވާ ވާހަކަ ތަކުރާރު ކުރަމެވެ.

މި ފާސްކުރުމަށް ބުރުވާ ބަޔަކު

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުއްލަޠީފް މުޙައްމަދު ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން ޝަހީދު

(ރިޔާސަތު)